

Utan kontakter med ett lands fackliga organisationer är det svårt att förstå vad som sker i arbetslivet. Fackliga företrädare ger ett annat perspektiv än företag och myndigheter – ett underifrånperspektiv. För att effektivt kunna arbeta med fattigdomsbekämpning i ett land är det avgörande att låta bägge parterna på arbetsmarknaden komma till tals. I denna skrift från Union to Union ges en kortfattad beskrivning av den fackliga rörelsen i Asien och konkreta tips för kontakter med fackföreningar i olika länder.

Upplandsgatan 3
S-111 23 Stockholm,
Sweden
tel: +46(0)8 798 00 00
info@uniontounion.org
@uniontounion
www.uniontounion.org

Fackföreningsrörelsen Asien

FACKFÖRENINGSS- RÖRELSEN **ASIEN**

UNION
TO UNION
LO, TCO & SACO GLOBAL

Därför behövs fackföreningsrörelsen

Både FN-stadgan och ILO:s kärnkonventioner slår fast rätten att bilda och tillhöra fackföreningar. Trots detta kränks de fackliga rättigheterna dagligen. Den respekt för fackligt arbete som vi är vana vid i Sverige gäller inte alls i många av världens länder. Detta skadar inte bara människors möjligheter att göra sin röst hörd, utan också samhället att utvecklas.

Totalt sett har den globala fackföreningsrörelsen tappat medlemmar under det senaste decenniet. Men medlemsraset har framför allt skett i Europa och Nordamerika, i utvecklingsländerna har den fackliga medlemsutvecklingen varit bättre. I flera fattiga länder har facket behållit sin styrka och i ett antal länder har facket till och med gått framåt. Detta innebär sammantaget att den globala fackföreningsrörelsen förskjutits, en allt större andel av medlemmarna lever i fattiga länder.

För miljontals människor i fattiga länder är facklig verksamhet den enda

vägen till inflytande över den egna livssituationen. Facklig organisering nationellt skapar också en möjlighet till internationell facklig samverkan och dialog om arbetsvillkoren i världen. Räknat i antal individuella medlemmar är facket världens största globala folkrörelse.

Utän kontakter med ett lands fackliga organisationer är det svårt att förstå vad som sker i arbetslivet. Fackliga företrädare ger ett annat perspektiv än företag och myndigheter. Ett underifrånperspektiv. För att det ska vara möjligt att effektivt bekämpa fattigdomen är det viktigt att dessa röster finns med i debatten. Minskad fattigdom handlar inte bara om ekonomi – framförallt handlar det om att ge människor möjlighet att påverka sina villkor i arbetsliv och samhälle. Om bägge parterna på arbetsmarknaden erkänns – både arbetsgivare och fackliga representanter – så kan kollektivavtal upprättas som bidrar till stabilitet och

10 000 deltog i marschen för migranters rättigheter under World Social Forum on Migrations i Manila, Filippinerna, 2012.

FOTO: VILHEM HENRIK-KLEWIS

långsiktighet i ekonomin. I forskningsöversikten *Power to the People*, utgiven av Internationella valutafonden, visar forskarna Florence Jaumotte och Carolina Osfria Buitron att det finns ett starkt samband mellan hög facklig organisationsgrad och jämlikhet. Det motsatta gäller också – svaga fackföreningar leder till ökade ekonomiska klyftor. I andra studier har Världsbanken visat att fungerande fackliga organisationer också skapar ökad effektivitet i ett lands ekonomi. Det finns med andra ord ett påvisat samband mellan facklig

organisering och framgångsrik fattigdomsbekämpning.

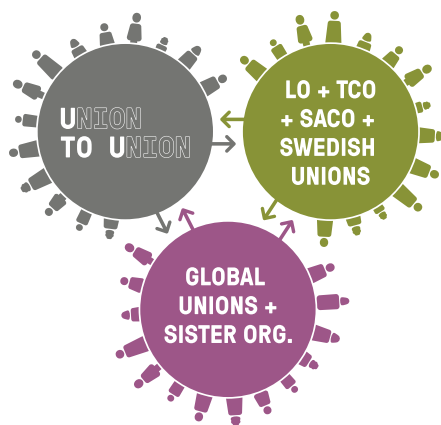
En central fråga för den globala fackföreningsrörelsen handlar om kravet på anständiga arbetsvillkor – vanligen kallat Decent Work. I begreppet ingår flera saker: fackliga rättigheter, trygga anställningar, löner som det går att leva på, rimliga arbetstider, arbetarskydd och en säker arbetsmiljö. Vissa grupper på den globala arbetsmarknaden har sämre arbetsvillkor än andra. Hit hör migrantarbetare, kvinnor och personer långt ut i produktionskedjorna, det vill

säga de som arbetar för underleverantörer eller i bemanningsföretag.

ILO, FN-organet för arbetslivsfrågor redovisar den högsta globala arbetslösheten någonsin, samtidigt har allt fler människor fått otrygga arbeten i form tillfälliga kontraktsanställningar, säsongjobb eller arbeten på bemanningsfirmor. De har inte bara sämre arbetsvillkor, utan förlorar också arbetet först om krisen ytterligare förvärras.

LO, TCO och Saco bedriver fackliga biståndsprojekt genom Union to Union. Projekten finansieras i huvudsak av Sida. Ett huvudsyfte med projekten är att stärka uppbyggnaden av demokratiska fackliga organisationer i omvärlden som ett led i att bekämpa fattigdomen. De fackliga organisationerna är unika eftersom de är den part på arbetsmarknaden som kan teckna kollektivavtal och förhandla med arbetsgivarna vilket i förlängningen skapar förutsättning för ekonomisk tillväxt och långsiktig ekonomisk utveckling.

Union to Union har inga kontor i de länder där projekten bedrivs. Projekten drivs endast genom existerande fackliga organisationer; nationella, regionala eller globala. Alla organisationer som kallar sig fackliga är dock inte medlemsstyrda. I flera länder finns fackföreningar som styrs av staten. I ett land som Kina tillåts enbart den statligt kontrollerade fackföreningsrörelsen. I Zimbabwe har staten bildat en konkurrerande facklig organisation.

I andra fall har arbetsgivare initierat facklig verksamhet, så kallade gula fackföreningar, som Solidaristarörelsen i Centralamerika eller inhouse unions i Pakistan.

Union to Union samarbetar endast med självständiga och demokratiska fackliga organisationer. Samarbetet bedrivs inom ramen för International Trade Union Confederation (ITUC). Ofta används också den svenska beteckningen för organisationen, IFS - Internationella fackliga samorganisationen. ITUC bildades i november 2006 genom en sammanslagning av två tidigare fackliga internationaler. ITUC har för närvarande 328 medlemsorganisationer i 155 länder med sammantaget 168 miljoner medlemmar. En aktuell lista på ITUC:s medlemsorganisationer finns på deras hemsida: www.ituc-csi.org.

ITUC består i sin tur av fyra regionala strukturer. ITUC-Africa för organisationer på den afrikanska kontinen-

ten, TUCA för organisationer på den amerikanska kontinenten, ITUC-AP för organisationer i Asien och PERC för europeiska fackföreningar. En separat organisation är Europafacket, vanligen kallad Europeiska Fackliga Samorganisationen (EFS) för fackliga centralorganisationer inom EU. EFS engelska beteckning är European Trade Union Confederation (ETUC).

LO:s, TCO:s och Sacos medlemsförbund tillhör globala sammanslutningar för förbund inom samma bransch (Global Union Federation). Tillsammans med dem driver förbunden utvecklingsprojekt. De globala facken arbetar också med gemensamma frågor för sina medlemmar och bedriver fackliga solidaritetsaktioner. De bevakar kränkningar av fackliga rättigheter och sluter globala ramavtal med multinationella företag. Avtalen fungerar som ett kollektivavtal på global nivå och omfattar frågor som till exempel fackliga rättigheter, hälsa, säkerhet och miljö samt jämställdhet på arbetsplatserna. I dag finns ett 100-tal globala ramavtal, men

antalet ökar för varje år. Till skillnad från uppförandekoder, som ensidigt antas av företagen själva, har de godkänts av både arbetstagare och arbetsgivare och är därmed juridiskt bindande. Flera företag med huvudkontor i Sverige har slutit internationella ramavtal, däribland SKF, Skanska, H&M, SCA, IKEA, Securitas, Electrolux och Saab Tech. Inom stora multinationella koncerner finns koncernfackliga sammanslutningar. I dessa träffas företrädare för fackklubbar inom koncernen från de regioner i världen där företaget är verksamt. För företag med global räckvidd blir också koncernfacken globala, som koncernfacken inom Atlas Copco eller SKF.

Inom EU-området finns obligatoriska sammanslutningar för arbetstagarrepresentanter inom företag som är verksamma i flera EU-länder, dessa kallas European Works Councils (EWC). På global nivå är det inte bindande för företag att understödja det koncernfackliga samarbetet, men det sker ändå ofta efter överenskommelser med facket.

LÄNKAR:

Union to Union: www.uniontounion.org	ITUC-America (TUCA): www.csa-csi.org
LO: www.lo.se	ITUC-AP: www.ituc-ap.org
TCO: www.tco.se	PERC: http://perc.ituc-csi.org
Saco: www.saco.se	TUAC: www.csa-csi.org
ITUC: www.ituc-csi.org	GLOBALA FACK : www.global-unions.org
ITUC-Africa: www.ituc-africa.org	ILO : www.ilo.org

Asiatiska fackföreningsrörelsen

Asien är en världsdel med många ansikten. Två tredjedelar av världens fattiga lever i världsdelen. Samtidigt finns flera av världens snabbast växande ekonomier i Asien. Lika stora är kontrasterna mellan den fackliga situationen i olika delar av Asien. Det finns länder med hög facklig anslutning och andra med låg, det finns självständiga fackföreningsrörelser och det finns statskontrollerade organisationer. I Sydasiens kom de fackliga idéerna med de brittiska kolonistörarna. I Kina växte den nuvarande fackliga rörelsen fram som en gren av kommunistpartiet. I Japan växte facket fram i nära samverkan med arbetsgivarna. Trots variationer mellan länder och regioner utgör den asiatiska fackföreningsrörelsen en betydande maktfaktor. Under de senaste decennierna har fackföreningsrörelsen vuxit i styrka i framför allt i Östasien som en följd av flera länders snabba ekonomiska utveckling. Ett exempel på detta är framväxten av oberoende fackföreningar på de stora varven och bilfabrikerna i Sydkorea. Den asiatiska fackföreningsrörelsen är världsdelens i särklass största folkrörelse. De fackliga organisationerna har spelat en avgörande roll för att förbättra villkoren för många anställda, men även för att utveckla långsiktiga, transparenta relationer i arbetslivet och stärka demokratin i länderna. I

grova drag kan den asiatiska fackföreningsrörelsen delas in i några grupper med sinsemellan mycket olika förhållanden. I de arabiska länderna i västra Asien är många av de fackliga organisationerna statskontrollerade. De svarar för service till de anställda, men de har inte rätt att ta konflikter med arbetsgivarna eller att utlysa strejker. I Oman, Förenade Arabemiraten, Qatar och Saudiarabien är facklig verksamhet helt förbjuden. I Kuwait tilläts enbart en facklig organisation helt styrd av staten. I Irak har en ny facklig centralorganisation bildats, men den fackliga strukturen är svag. Även i Jemen och Bahrain är de fackliga rörelserna till stora delar styrda av staten, även om fackliga företrädare i Bahrain har krävt ett ökat oberoende. I Syrien har fackföreningsrörelsen slagits i spillror till följd av inbördeskriget. I flera av länderna i regionen, och i synnerhet i de rika oljestaterna, finns ett stort antal migrantarbetare, det vill säga inhyrd arbetskraft från andra länder i Asien. I länder som Qatar och Förenade Arabemiraten utgör de över 80 procent av arbetskraften. Trots detta har de inte rätt att organisera sig fackligt och saknar därmed grundläggande rättigheter.

Fackföreningsrörelsen i de asiatiska delarna av forna Sovjetunionen – det vill säga i Kazakstan, Uzbekistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Kirgizistan

Kvinnlig industriarbetstagar i Pakistan, ett av de länder som har lång facklig tradition, men ofta låg organisationsgrad.

– består i huvudsak av reformerade varianter av de tidigare kommunistiska fackföreningarna. I flera av länderna är repressionen mot det fackliga arbetet hård. I Turkmenistan existerar överhuvudtaget inte någon facklig frihet. Större fackliga friheter finns i Kirgizistan, där den fackliga organisationen KNFC är en självständig kraft och i Kazakstan där det utöver den reformerade fackliga rörelsen finns en nybildad facklig centralorganisation, ITUCK. I Kazakstan finns ett starkt gruvarbetareförbund som har en oberoende status.

I den syd- och sydostasiatiska landgruppen, från Pakistan till Filippinerna, existerar en lång facklig tradition men organisationsgraden är ofta låg, bland annat beroende på att en stor del av de fattiga befolkningarna arbetar inom den informella sektorn och saknar fasta anställningar.

I Sydasiens – det vill säga i Pakistan, Nepal, Bangladesh, Indien och Sri Lanka – är många av de fackliga organisationerna starkt partipolitiserade. Vid sidan av de partipolitiserade organisationerna existerar oberoende förbund. I Sri Lanka finns ett starkt fackförbund som organiserar anställda i landets ekonomiska frizoner. I Nepal finns två fackliga centralorganisationer som spelat en viktig roll i landets demokratisering. I Filippinerna är den fackliga rörelsen starkt splittrad med ett tiotal olika centralorganisationer. Splittringen beror bland annat på att den inhemska arbetsrätten försvårar

facklig organisering. I Indonesien har en rad nya fackliga organisationer vuxit fram efter Suharto-diktaturen. De har varit med och drivit fram förändringar av arbetsmarknadslagstiftning och en rad nya avtal inom hela arbetsmarknaden.

Den enda fackliga organisation som tillåts i Kina är ACFTU (All-China Federation of Trade Unions), som är kontrollerad av det kinesiska kommunistpartiet och har som uppgift att "mobilisera arbetare för landets utveckling". Facket får inte gå i konflikt mot arbetsgivare, strejker är förbjudna. Även i Vietnam finns bara en fackföreningsrörelse, VGCL (Vietnam General Confederation of Labour), även den är underordnad stat och kommunistparti.

De så kallade »tigrarna« eller nya industristaterna i syd och nordost, dominerades länge av starkt auktoritära och anti-fackliga regimer. Efter en lång period av snabb ekonomisk utveckling har några av länderna demokratiserats. Detta gäller framför allt Sydkorea och Taiwan där diktaturerna har ersatts av parlamentarism och allmän rösträtt. Den fackliga rörelsen i Sydkorea bidrog på ett avgörande sätt till en demokratisering av hela samhället. I Hong Kong finns en oberoende facklig rörelse till skillnad från övriga Kina. Det civila samhället i Malaysia är svagt och trots hög organisationsgrad är den fackliga centralorganisationen i landet hårt uppknuten av statsapparaten. I Singapore, den rikaste av tigerstaterna, fungerar

den fackliga centralorganisationen som en förlängd arm åt den repressiva statsapparaten. I Japan är fackföreningsrörelsen starkt företagsbaserad och har hög anslutningsgrad med 6,6 miljoner medlemmar. Utöver dessa länder finns ytterligare områden med starkt statskontrollerade fackföreningar, som i Centralasien, Iran och Nordkorea.

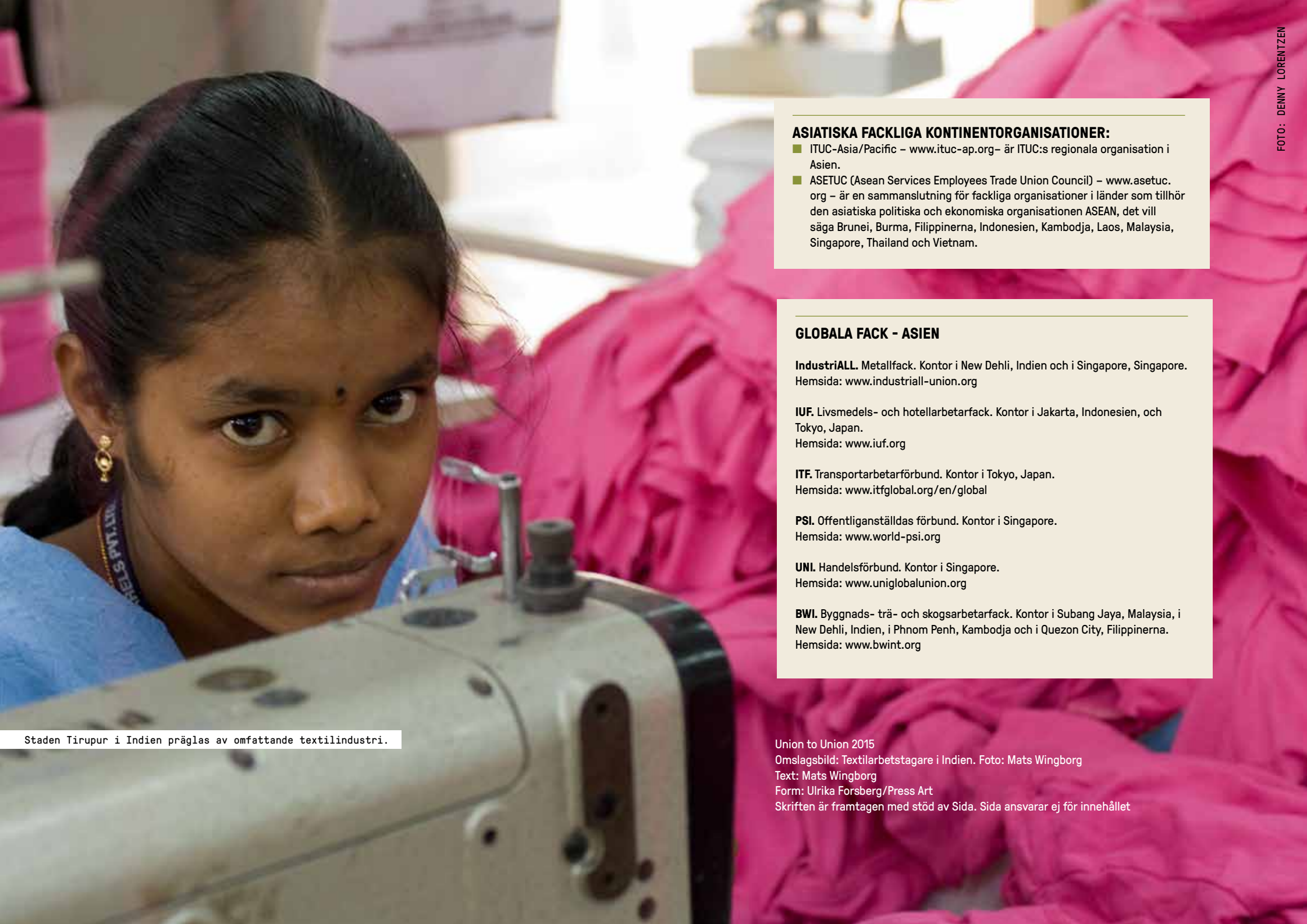
I flera länder i Asien finns så kallade ekonomiska frizoner där facklig organisering är förbjuden eller de fackliga rättigheterna är kraftigt inskränkta. Det är i stort sett enbart i Sri Lanka som fackliga organisationer i full skala lyckats etablera sig i de ekonomiska frizonerna. Flera länder i regionen har tagit för vana att sätta in polis och ibland även militär för att slå ner strejker och protester. Särskilt hård har repressionen varit mot den sydkoreanska fackföreningsrörelsen där hundratals fackliga företrädare arresterats och flera dömts

till fängelse under det senaste årtiondet. Konfucianska traditioner försvagar kvinnors ställning i det offentliga livet och på arbetsmarknaden, det är en av flera förklaringar till att kvinnors svaga position i ett antal länder i Ostasien. Överhuvudtaget är arbetsmarknaden i Asien starkt könssegregerad, kvinnor återfinns främst inom den informella ekonomin och i de lägst betalda yrkena.

Barnarbete är en vanlig företeelse i Asien. Omkring en tredjedel av världens barnarbete utförs här och miljoner barn förnekas sin barndom och försakas en grundläggande utbildning. I regel sker barnarbetet under svåra förhållande och många dör innan de når vuxen ålder. Barnarbete innebär också att lönerna dras ner för den vuxna befolkningen och arbetsförhållanden och arbetssäkerhet försämras. De internationella fackförbunden verkar därför för en ratificering av ILO:s konventioner mot barnarbete.

BETYDELSEFULLA FACKLIGA ORGANISATIONER I ASIEN SOM SAMTLIGA TILLHÖR ITUC:

LAND	ORGANISATION	ANTAL MEDLEMMAR
Indien	INTUC	8,2 miljoner
Indien	HMS	5,7 miljoner
Indien	SEWA	1,3 miljoner
Indonesien	KSPI/CITU	750 000
Indonesien	KSBSI	520 000
Malaysia	MTUC	400 000
Sydkorea	FKTU	878 000
Sydkorea	KCTU	812 000
Japan	Rengo	6,6 miljoner

ASIATISKA FACKLIGA KONTINENTORGANISATIONER:

- ITUC-Asia/Pacific – www.ituc-ap.org – är ITUC:s regionala organisation i Asien.
- ASETUC (Asean Services Employees Trade Union Council) – www.asetuc.org – är en sammanslutning för fackliga organisationer i länder som tillhör den asiatiska politiska och ekonomiska organisationen ASEAN, det vill säga Brunei, Burma, Filippinerna, Indonesien, Kambodja, Laos, Malaysia, Singapore, Thailand och Vietnam.

GLOBALA FACK - ASIEN

IndustriALL. Metallfack. Kontor i New Dehli, Indien och i Singapore, Singapore.
Hemsida: www.industrial-union.org

IUF. Livsmedels- och hotellarbetarfack. Kontor i Jakarta, Indonesien, och Tokyo, Japan.
Hemsida: www.iuf.org

ITF. Transportarbetarförbund. Kontor i Tokyo, Japan.
Hemsida: www.itfglobal.org/en/global

PSI. Offentliganställdas förbund. Kontor i Singapore.
Hemsida: www.world-psi.org

UNI. Handelsförbund. Kontor i Singapore.
Hemsida: www.uniglobalunion.org

BWI. Byggnads- trä- och skogsarbetarfack. Kontor i Subang Jaya, Malaysia, i New Dehli, Indien, i Phnom Penh, Kambodja och i Quezon City, Filippinerna.
Hemsida: www.bwint.org

Staden Tirupur i Indien präglas av omfattande textilindustri.

Union to Union 2015

Omslagsbild: Textilarbetstagare i Indien. Foto: Mats Wingborg

Text: Mats Wingborg

Form: Ulrika Forsberg/Press Art

Skriften är framtagen med stöd av Sida. Sida ansvarar ej för innehållet